

SZALAY LAJOS

ISTENEK, SZENTEK, MÁRTÍROK

Szalay Lajos

(1909 – 1995)

Vallásos és mitológiai témájú
alkotásainak kiállítása

Koller Galéria

2008. december 4. – 2008. december 21.

Lajos Szalay

(1909 – 1995)

An exhibition of his religious and
mythological works

Koller Gallery

4th december 2008 - 21st december 2008

Tartalomjegyzék

Tanulmány.....	7
Képkatalógus.....	19
Műtárgyjegyzék.....	78
Köszönetnyilvánítás.....	83
Impresszum.....	85

Contents

Essay.....	13
Works.....	19
List of artworks.....	80
Acknowledgements.....	83
Impressum.....	85

„Ha két grafikus neve marad fenn az utókornak a XX. századból,
a másik én leszek, ha csak egy, az Szalay Lajos lesz.”

Pablo Picasso

1. Szalay Lajos, 1985 körül Budapesten

SZalay Lajos kivételes művésze a XX. századi grafikának. Amellett, hogy életének nagy részét külföldön töltötte, óriási szerepe volt az önálló modern magyar rajzművészet kialakulásában és nemzetközi szintre emelésében. Alkotásainak hatása a későbbi művészgenerációkra vitathatatlan. Rajzai ismertek a művészet iránt érdeklődő közönség körében, nemcsak az eredeti művek alapján, hanem önálló rajzkönyveiből is. Termékeny művész volt, alkotásainak számát több ezerre becsülhetjük. Azonban a grafikák, a változatos életútból adódóan, szétszóródtak a világban, Magyarországtól kezdve, Párizson, New Yorkon és San Diegon keresztül, egészen Argentínáig.

A művész életrajzából sok érdekes állomás kiemelhető. Itt, a számos kiállítás és könyv mellett, csak két dolgot említenénk példának, amelyek jól érzékeltetik Szalay fontosságát és megbecsülését. Szalay 1947-ben, párizsi tartózkodása alatt, a korszak meghatározó irodalmi-művészeti újságjának, a *Les Lettres Françaises*-nek a számait illusztrálta, nemegyszer Picassóval és Matisse-szal egy oldalon megjelenve (1.ábra). A másik példa argentinai tartózkodása alatti, egyetemi tanári működésére vonatkozik (1948-1960). Szalay a dél-amerikai ország művészettörténetében ismert alkotó, aki jelentős szerepet töltött be az argentin grafika- és képzőművészet fejlődésében. Korszakalkotó működését elismerve, a helyi történészek csupán két korszakra osztják az argentin grafika történetét: Szalay előttire és Szalay utánira (2.ábra).

Ezért is fontos, hogy 2009-ben, 100. születésnapja évfordulójának alkalmából, ne csak személyéről emlékezzünk meg, hanem ráirányítsuk a figyelmet egész életművét meghatározó tematikus csoportjaira. Vallásos és mitológiai témájú ábrázolá-

2. Művésztársaság a Koller Galériában, 1985 körül, Szalay Lajos (jobbról a második), Szalay Júlia, a felesége (bal oldalon), Kass János és Reich Károly grafikusok (középen), Koller György a galéria alapítója (jobb oldalon).

sokat bemutató kiállításunk egy olyan sorozat első állomása, ahol néhány más intézménnyel együtt, de egymástól függetlenül kerülnek bemutatásra a mester grafikái. A Koller Galériában immár hagyománnyá vált Szalay Lajos műveinek megjelenése. Több évtizeden keresztül, még a mester külföldi tartózkodása alatt is, Magyarországon, a galéria elődjét jelentő Rézkarcoló Művészek Alkotóközösségén keresztül jutottak el a közönséghez a művész munkái (2. fotó).

Szalay Lajos egy saját törvényei szerint élő és alkotó személyiség volt. Még a megrendelésre készülő műveit is megalkuvás nélkül készítette el. Következetes, teljesen egyéni stílusából adódóan nehéz művészeti párhuzamokat találni hozzá. Közvetlen mesterei nincsenek, még fiatalkori művészetével kapcsolatban is inkább inspirációs forrásokról, mint hatásokról beszélhetünk. Képeinek indulati fűtöttsége talán Francisco Goya és Jacques Callot metszeteihez mérhető, klasszicizáló jellegükben pedig Picasso tisztelete érhető tetten. Lélekrajzi megjelenítése Daumierhez hasonlítható. Illusztrálói tevékenységével kapcsolatban ő maga csak két embert emelt ki, Gustav Dorét és Zichy Mihályt. Ez utóbbi azért is figyelemreméltó, mert szinte példátlan, hogy más mestereket utolérhetetlennek tartott volna. Korábbi, már misztifikált művészek esetében is azon elmélkedett inkább, hogy ők hogyan festettek volna a későbbi korokban, a mindenkori jelenben. Szalay modern művészként is az antik görög, valamint a reneszánsz – Leonardo, Michelangelo – művészetére hivatkozott példaképként. Ugyanígy nehéz találni konkrét magyarországi előképeket, de még párhuzamokat vagy analógiákat is. Szociális érzékenysége Derkovits Gyulához hasonlítható, szimultaneizmusa pedig talán Vajda Lajoséhoz.

3. Szalay Lajos New York-i műtermében, 1965 körül

Ugyanakkor ezek a jellemző jegyek inkább minőségi értékek voltak Szalay számára, mert művészi kifejezésmódja, stílusvilága teljesen egyéni. Személyét a grafika megújítójának és a modern magyar rajzművészet egyik alapítójának tarthatjuk. Ahogy már nagyon korán, 1941-ben, első önálló rajzkönyvének előszavában Kassák Lajos is rávilágított Szalay művészetének teljesen egyedi jellegére: „Van-nak lapjai, melyeken a nyers realizmus és a képzelet kötetlen látomásai keresztezik egymást s ennek a kritikai célzattal torzító irányzatnak nálunk ő az egyedüli, vagy mondjuk legjellegzetesebb képviselője.”

Szalay Lajos nyilatkozataiból és interjúiból kitűnik, hogy egy nagyon vitális ember, ahogy saját maga fogalmazott, „szavakész” ember volt. Ebből adódóan jó néhány rajza kissé nyersen szól, olykor, de sohasem öncélból, a vulgaritás határát is érinti. Habitusát dörgő indulat és csendes szelídség kettőssége határozta meg, amely teljes mértékben áthatotta művei megfogalmazását. Alkotói véleménye szerint a rajzot két alakító tényező határozza meg: a szépség és az erő. A kettő formálja az egész művet, s határozza meg jellegét.

Az egyszerű, egyvonalas rajzú kompozíciók, felhagyva a klasszikus szerkesztésmóddal, nagyon is összetettek. A formák eltorzulva egymásba vetítődnek, az arányok elvesztik klasszikus mértéküket, a kiemelésre szánt motívumok irreális méretűvé válnak. Az állandóan mozgásban lévő vonal már önmagában is feszültséget hordoz, egy-egy szándékosan elcsöppentett tintapaca, pedig tovább fokozza a munkák expresszív töltését. Mindent áthat a mozgás, sehol nincs nyugvópont. A kompozíció kiindulópontjának egy-egy ösztönösen meghúzott vonal tekinthető, amelyet tovább bővít a többi vonal rendszere, létrehozva a komplex formát. A téma alárendelődik a rajznak, de az automatizmust a tudatos intellektus írja felül, a rajzoló így nem eshet a szertelenség vagy a kicsapongás hibájába.

4. Szalay Lajos New Yorkban, 1960-as évek

A művészt mindig a közlés vágya vezette. Az asszociációk, a többszörös képzettársítások, egy nagyon szuggesztív látványban öltenek testet. Szalay Lajos rajzai tömör összefoglalású képek. A lényegre koncentrálva mellőznek mindenféle kiegészítő vagy mellékes motívumot. Ábrázolásai olykor annyira redukáltak, hogy a mester szükségesnek látta feliratokkal kiegészíteni őket, mintegy magyarázatot adva a témára. Szalay Lajost mindig is az ember, a cselekvő ember szituációi érdekelték. Szinte soha nem készített tájképet vagy csendéletet. Az embert körülvevő tér, interiőr sem foglalkoztatta. Az ábrázolásokon megjelenő tárgyak mindig az azonosításhoz szükségesek, egy alak attribútumai vagy tevékenységének kifejező eszközei.

Istenek, szentek, mártírok

Szalay Lajos egész életművében feltűnően hangsúlyos a vallásos és mitológiai tárgyú ábrázolások száma. Az eredeti bibliai és ókori történeteket a legáltalánosabb emberi példának tekintette. Olyan tökéletes formáknak, melyek a legjobban tudják szemléltetni a kifejezésre szánt gondolatot. Adott esetben jobban, mint a valóság nyílt, közvetlen bemutatása. Az is meghatározhatta érdeklődését, hogy maga is hívő keresztény ember volt, keresztény szellemben nőtt fel. Azonban már fiatal korától kezdve kételkedett az egyház adott intézményrendszerében, de a 30-as évek vallási-filozófiai alapú, progresszív értelmiségi köreinek szellemvilágában is. Szalay a jelentést soha nem egy komplex teológiai vagy filozófiai rendszerben kereste, hanem az általános etikai és morális értékekben. Képeinek befogadásához sem feltétlenül szükséges vallásos szemlélet vagy áhítat. Az ábrázolások értelmezéséhez nem szükséges ismerni az eredeti írást vagy történeteket sem. Azok a művész számára is inkább szellemi inspirációként szolgáltak, a mester célja a morális kérdések feszegetése volt. Szalay Lajos rajzai nem szentképek, hanem etikai álláspontok művészi lenyomatai. A témákat öröknek és állandónak tartotta, melyek hol eltűnnek, hol módosított formában újra felbukkannak a különböző kulturális környezetekben. Képesek megújulva, aktualizálva életben maradni, de ehhez a továbbéléshez mindig szükség van egy kulturális, művészeti hordozóra.

Vannak olyan bibliai és mitológiai történetek, amelyek szinte végigkísérik az egész, több évtizedes életművet. Azonban, többszöri feldolgozásuk ellenére, a lapok mindig teljesen egyediek. Szalay folyamatosan újragondolta az adott témát, mindig a pillanatnyi gondolat, ötlet vagy impresszió vezette a tollat, amiből mindig más forma és képi megoldás jött létre. A képeken nemcsak a rajzstílus változik, de a situációk beállítási módjai is. Célja az volt, hogy az ábrázolások mindig szemléletesek és meggyőzőek legyenek. Az aktualizálásban mindig valamifajta pillanatnyi azonosulás figyelhető meg. Nemegyszer a szignó mellé az is odakerült, hogy hol és napra pontosan, mikor készült az adott rajz.

5. Szalay Lajos a Koller Galériában dedikál, 1985 körül

Szalay Lajos nem lerajzolta az irodalmi szöveget, hanem megrajzolta az élményszerű hangulattal megtöltött em-

beri helyzeteket. Túllépve a bibliai és mitológiai történeteken önálló ábrázolásokat teremtett. Gyakran az ikonográfiai megoldásokat sem a hagyományos értelemben használta fel. Valamikor megtartotta, de számos esetben el is tért a leolvasás egyezményes jeleitől. Szimbólumokat nem használt – legalábbis a hagyományos értelemben véve –, a képeken csak néhány, a legszükségesebb, a jelenetek azonosításához nélkülözhetetlen jelképi motívum jelenik meg. A szubjektív újraalkotás mégsem végcél, csak eszköz a kifejezéshez.

Szalay Lajos egyedi módon rendezte sorozatokba és adta ki tematikus rajzait. Az elsők között volt, aki önálló rajzkönyvek kiadásába fogott. Egy grafikusnak a nyilvánosságot, a tulajdonképpeni kapcsolatot a közönséggel, adott esetben egy könyv jelentette leginkább. Úgy gondolta, hogy egy kép is képes közvetíteni mindazt, amit egy írás, sőt a maga szuggesztív vizualitásával még valami újat is hozzá tud rakni a kifejezésre szánt üzenethez. A szövegrészleteket, ha egyáltalán még megjelennek a rajzok mellett, inkább csak idézetekként kezelte. Erre az egyik legjobb példa az 1966-ban, New Yorkban, majd 1973-ban Budapesten is kiadott *Genesis* (3-4. ábra). A sorozatot alkotó lapok eredetileg nem összefüggő ábrázolásokként készültek, keletkezési idejük is különböző. Leginkább a képek forrásainak azonosítása és az alkotójuk által történt válogatás rendezi azokat egymás mellé. A rajzok nem historizálóak, hanem általános kifejezésre törekednek.

A kiállításunkon bemutatott bibliai és a mitológiai ábrázolások az élet bármely, tetszés szerint kiválasztott részletét képesek megjeleníteni. Az istenek, szentek, mártírok alakjaiban általános emberi jellemek öltönek testet. A történetekből situációk válnak, a szentképek profanizálva kerülnek bemutatásra, a képi elbeszélőből ábrázoló lesz. Az „Ember-Krisztusban” a hatalomnak és önkénynek kiszolgáltatott, fizikálisan és mentálisan egyaránt megkínzott hétköznapi ember mártírúma ismerhető fel. Ábelek és Káinok állnak egymással szemben, Saloméék bűvölnek el Heródeseket, Zsuzsannák kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe. Áruelők és összenéző cinkosok állnak a megnyo-

morítottak felett. Kézzelfogható a nyers brutalitás és a fenyegetettség érzése. A másik oldalon viszont ott van az Ábrahámok és Szent Györgyök áldozatkészsége, Mózes törvényei, az antik istenek ereje és tudása, de a kentaurok lantjátéka és az Énekek éneke érzelmes intimitása is. És ott vannak a megfáradt vagy a Pegazuson szárnyaló költők, a tudós írók, a szobrászok és a festők. Az egyik rajzon a munkája fölé hajló mester mögött Hermész jelenik meg (*Önarckép, 1960*). Mindketten közvetítők. Utóbbi az istenek küldötte, előbbi, Szalay Lajos, pedig a vallásos és mitológiai történetek emberi vonatkozásainak művészi tolmácsolója.

Winter Ádám

„If only two twentieth-century graphic artists' names survive to posterity,
I will be one of them: if only one survives, it will be Lajos Szalay.”

Pablo Picasso

1. Lajos Szalay, in Budapest, c.1985

Lajos Szalay is among the most outstanding artists of twentieth-century graphic arts. Besides spending the majority of his life on foreign terrain, he played a pivotal role in the evolution of modern, independent graphic arts in Hungary, as well as in earning its international recognition. The influence of his oeuvre on later art generations is unquestionable. His drawings are well known and recognized among art-lovers, not only in their original forms, but a variety of editions of Szalay's independent art books. He was a prolific artist: the number of his works is estimated to be several thousand pieces. However, his graphic works, due to his adventurous way of life, are scattered in art collections among the continents,

in Hungary, Paris, New York, San Diego and Argentina.

The artist's biography includes several spectacular and interesting stations. Besides his numerous exhibitions and publications we would emphasize but two instants that exemplify the artistic importance and cultural esteem of Lajos Szalay's works. In 1947, during his stay in Paris, Szalay published illustrations in *Les Lettres Françaises*, a highly influential art- and literary journal of the time. On numerous occasions the journal published his works along with Picasso's and Matisse's illustrations (see fig.1.) . The

other example refers to his stay in Argentina during his university tenure (1948-1960). Szalay is a renowned figure of South-American history of art, having contributed to the development of graphic and fine arts in Argentina. Recognizing his influential role, local art historians tend to divide the history of Argentine graphic arts into two periods: before, and after Szalay (see fig.2.).

This is why it is particularly important that in 2009, the 100th anniversary of Szalay's birthday, we commemorate his uniquely

2. Artist gathering at Gallery Koller, c.1985, Lajos Szalay (the second to the right), Júlia Szalay, his wife (to the left), János Kass and Károly Reich, graphic artists (in the middle), György Koller, founder of the gallery (to the right)

charismatic character and direct the interested viewers' attention to thematic groups that determined the evolution of his artistic oeuvre. Our exhibition introduces religious and mythological works as the first station of a series of largescale, independent art exhibitions of his graphic oeuvre, which we organize together with collaborating cultural institutions. By now, exhibiting the works of Lajos Szalay has become a long-respected tradition at the Koller Gallery. For several decades, even during the master's stay abroad, the artist's works were transferred to Hungary through the members of the Hungarian Engravers' Association, a predecessor of today's modern- and contemporary fine arts gallery (see photo 2.).

Lajos Szalay was a charismatic personality who always lived and worked according to his own judgment. He was not willing to make compromises even when preparing works on commission. Since Szalay developed a consistent and unique artistic style, it is not easy to find stylistic parallels to his works. He did not have any specific masters, and even during his early years, we might speak only of occasional sources of inspiration, rather than direct influence. The passionate expressivity of Szalay's works may be compared with etchings of Francisco Goya or Jacques Callot, but their occasional classicizing style betrays Szalay's esteem for Picasso's mature works. Szalay's interest in expressing psychological depths compares to the psychological subtleties of Daumier. Then, Szalay mentions only two artists in relation to his illustrations, Gustav Doré and the Hungarian Mihály Zichy. In these cases it is unique and unprecedented that Szalay

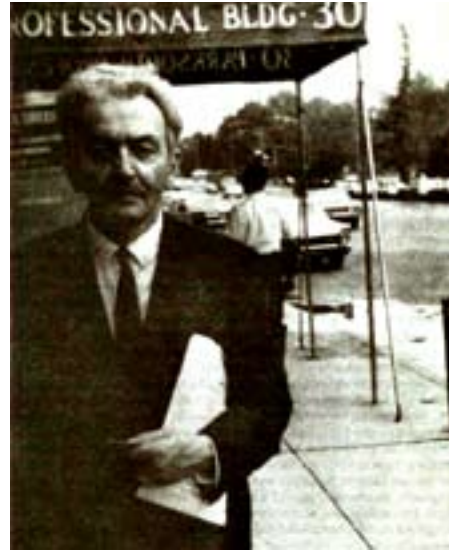

3. Lajos Szalay in his atelier in New York, c. 1965

would ever find any master's art simply unsurpassable. Even in case of earlier, already mystified artists he pondered more about how they would have painted in later time periods, for instance, in his time. As a modern artist, Szalay cited antique Greek art, or old masters of the Renaissance, such as Leonardo or Michelangelo. At the same time it is difficult to find predecessors in the history of Hungarian art, even to find analogues

or aesthetic parallels. His social sensitivity compares to that of Gyula Derkovits, his simultaneism compares to the spirits of Lajos Vajda. At the same time, these artist's characteristic mentality conveyed ethical or moral, rather than aesthetic values for Szalay, because his personal artistic style was entirely unique. He can be seen as an innovator of the graphic arts and a founding father of modern Hungarian graphic arts. As early on as 1941, Lajos Kassák pointed out the personal, unique character of Szalay's art in the foreword of his first independent art book: „His sheets' crudely realistic images cross over with free visions of his fantasy: Szalay is the only, or most articulate, representative of a masterly aesthetic of distortion which conveys a critical message.”

It is clear from Lajos Szalay's personal statements and interviews that he was a particularly vivid, charismatic person, as he put it „a man of words". For this reason, some of his drawings have a crude, almost raw air, playing with the threshold of profane vulgarity. With a rhapsodic character, Szalay was both loud and outspoken and the same time could turn quietly withdrawn. This changeable, dynamic temper is expressly present in his works' stylistic and emotive charge. As an artist, he said that drawings come to life from two elementary sources: beauty and power. The two elements generate the piece of art and determine its nature. The simple, single-line compositions are rather complex, they break with the classicistic tradition of composition. The distorted forms are projected

4. Lajos Szalay in New York, in the 1960's

and reflected into each other, proportions lose their classical measure, the motifs or details to be emphasized appear to grow and expand into surreal dimensions. The line, constantly in motion, generates tension, while the intentional patches and drops of ink further increase the expressive charge of his works. Movement penetrates the smallest details, the viewer's eyes hardly find a static ground to return to. The starting point of the compositions is always a spontaneous line that is further extended by a network of lines, generating full-blown, complex forms. In Szalay's works, the specific subject is always submitted to the power of drawing, but automatism is guided by the artist's disciplined intellect, so his work does not fall prey to excess, or carelessness. The artist is always guided by his desire to communicate. Multiple associations pour into a channel of a powerful, subjective visual form. Lajos Szalay's drawings are briefly structured pieces. Focusing on a subject's essence, they are free of complementary elements. His depictions are sometimes so reduced to their gist, that the master added small subtitles as his way to specify the actual topic. Lajos Szalay was always interested in the representation of the man of action, or man in action. Hardly ever did he create landscapes and still-lives. He ignored spaces and interiors that surround us. Objects that scarcely appear in his works are only necessary to identify his subjects, sometimes as attributes that identify a figure's mission or activity.

Gods, saints, martyrs

The number of religious and mythological paintings is rather substantial in Lajos Szalay's artistic oeuvre. He saw biblical and mythological stories as the most universal teachings for humankind, perfect forms that can provide the best mold for the artist's thoughts. From time to time, better molds than the direct representation of reality. His interests could also be determined by his Christian faith, as he grew up in Christian mentality. Yet from his early youth he mistrusted the institutional church, and the menta-

lity of the progressive intellectual circles of the 30s, grounded in religious philosophy. Szalay never sought meaning and content in complex theological or philosophical systems, but in general ethical and moral values. No religious approach or faith is essential to understand his works. It is not necessary to know the script or ancient mythology to decipher his images. Written sources served more as intellectual inspiration for the artist himself: but his goal was to reconsider, or ponder over, great moral questions. The drawings of Lajos Szalay are not simply saints' portraits, but artistic imprints of his ethical stance. In his subjects he discovered universal, unchanging values which, from time to time, disappeared only to be re-created in modified forms and different cultural settings. They survived, always renewed and actualized, but in order to survive, they needed specific cultural manifestations and artistic expressions.

5. Lajos Szalay signing at Gallery Koller, c.1985

Szalay repeats and re-works certain biblical and mythological stories again and again, through several decades of his artistic oeuvre. However, in spite of their multiple editions, the sheets are always entirely unique, individual interpretations of an episode. Szalay continuously re-thought and reworked a specific subject, his pen was always guided by the momentary thought, idea or impression, that generated new forms and visual expressions. It is not only his style of drawing that changes through the images, but also the compositional setting of the episodes. The master's goal was to create, in each case, credible and convincing representations. A momentary identification with his subjects can be observed in his process of actualization. On some occasions, next to his signature, he would also precisely register, where and when the specific drawing was created. Lajos Szalay did not illustrate a literary text, but re-created its meaning, with actual personal experience and emotional charge, thus generating credible, tangible situations. Going beyond the original message of biblical and mythological stories, he created independent illustrations. Several times, he used iconography out of its traditional context. Sometimes he preserved, other times he altered the traditional meaning of visual motifs and elements. He rarely used symbols, or at least, not in their traditional sense. His images include only a few, essential forms, necessary for the identification of the scenes. Subjective re-creation of his sources was not a goal in itself, it was only Szalay's method of expression.

Lajos Szalay organized his thematic drawings into series, and published them in a unique way. He was among the first artists to publish independent drawing books. At the time, to a graphic artist, books provided the most direct connection and communication with the public. Szalay thought that an image would articulate everything that a text was able to convey. Moreover, by means of his suggestive visual expression, he would add something new to his message. If he published text fragments with the drawings, he would approach them as simple citations. The best example for this is

his *Genesis*, published in 1966 in New York, and then in 1973 in Budapest (see fig. 3-4). The series of sheets were, originally, not meant to be parts of a unit, the date of their creation is also different. It was Szalay's own personal method of selection, or on some occasions, his consideration of the literary sources he had drawn on, that guided the organization of his sheets. The drawings do not follow a historical chronology, they are meant to express a universal message.

Szalay's biblical and mythological drawings, shown at our exhibition are also subtle representations of everyday life situations and episodes. His gods, saints, martyrs possess universal human characteristics, frailties, sometimes mundane personalities. Stories evolve into actual situations, icons are re-created in the forms of profane images, the visual narrative turns into representation. In Szalay's figure of the „Man-Christ“, the viewer recognizes the martyrdom of the everyday man: tortured mentally and physically, submitted to the power of the authorities. Everyday Abels confront Cains, Salomes enchant the figures of Herod, Susannas tumble over in their humiliation. Traitors and villains stand above the ruined and the miserable. One side of Szalay's world, therefore, surfaces the tension of crude brutality, and mercilessness.

On the other side of his world, however, we see his figures of Abraham and Saint George in courageous devotion and self-sacrifice, the Laws of Moses, the omnipotence and omniscience of Gods. He revels in the enchanting music of his lute-playing centaurs, or the emotive charge and intimacy of the Song of Songs. And we see once tired, once exhilarated poets soaring by Pegasus, the wise literati, sculptors and painters. In one of his mythological drawings, Szalay portrays himself bending over a nearly-finished work, while the figure of Hermes stands behind, watching over (*Self-portrait, 1960*). Both figures are mediators. The latter is a herald of the Gods; the former, Lajos Szalay, is the artistic interpreter of the human dimensions of ancient religious and mythological stories.

Adam Winter

Művek

Works

| Káin és Ábel, 1971

| Cain and Abel, 1971

Izsák feláldozása, 1970

Sacrifice of Isaac, 1970

! Mózes és a fáraó, 1970 körül

! Moses and the pharaoh, c.1970

| Dávid, 1979

| David, 1979

| Énekek éneke, 1984

| The Song of Songs, 1984

| Zsuzsanna és a vének, 1965 körül

| Susanna and the Elders, c.1965

| Szent Család, 1980

| The Holy Family, 1980

SALOME

*Apollon
Paris 1871*

| Salome, 1971

| Salome, 1971

! Júdás, 1970 körül

! Judas, c.1970

| Keresztre feszítés, 1965

| Crucifixion, 1965

| Golgota, 1959

| Calvary, 1959

| Apokalipszis, 1969

| Apocalypse, 1969

| Szent Kristóf, 1970

| Saint Christopher, 1970

| Szent István megkövezése, 1969

| The Martyrdom of Saint Stephen, 1969

| Olimposz, 1980

| Olympus, 1980

| Hermész, 1965 körül

| Hermes, c.1965

| Pán, 1970 körül

| Pan, c.1970

| Harcos és szerelmespár, 1965 körül

| Fighter and lovers, c.1965

| Odüsszeusz, 1962

| Ulysses, 1962

| Lantos, 1965 körül

| Lutist, c.1965

Ars poetica

| Cím nélkül XII., 1987

| Untitled XII., 1987

| Anya gyermekével, 1965 körül

| Mother and child, c.1965

| Béke, 1972

| Peace, 1972

Függelék

Appendix

Les mâles ne meurent pas dans leur lit

DANS UN GRAND CUBISME...
 L'œuvre de Lajos Szalay est une œuvre...
 Elle est une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...

Grande nouvelle inédite de Adalberto ORTEZ

Une grande œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...

LES ORIGINES DU CUBISME

APOLLINAIRE PICASSO et Cie

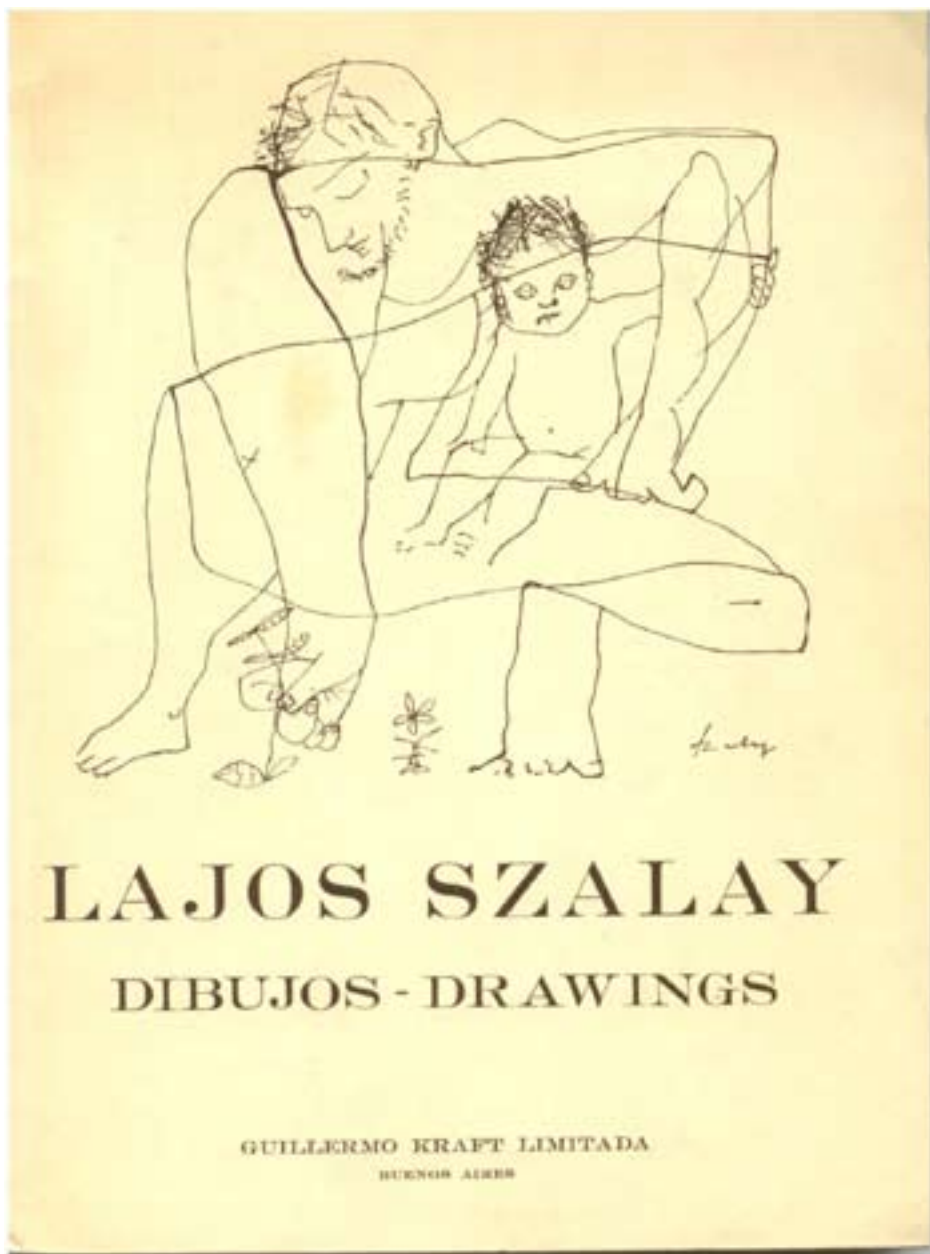
PAR LE BARON MOLLET

L'est au début du siècle...
 Le cubisme est né...
 C'est une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...

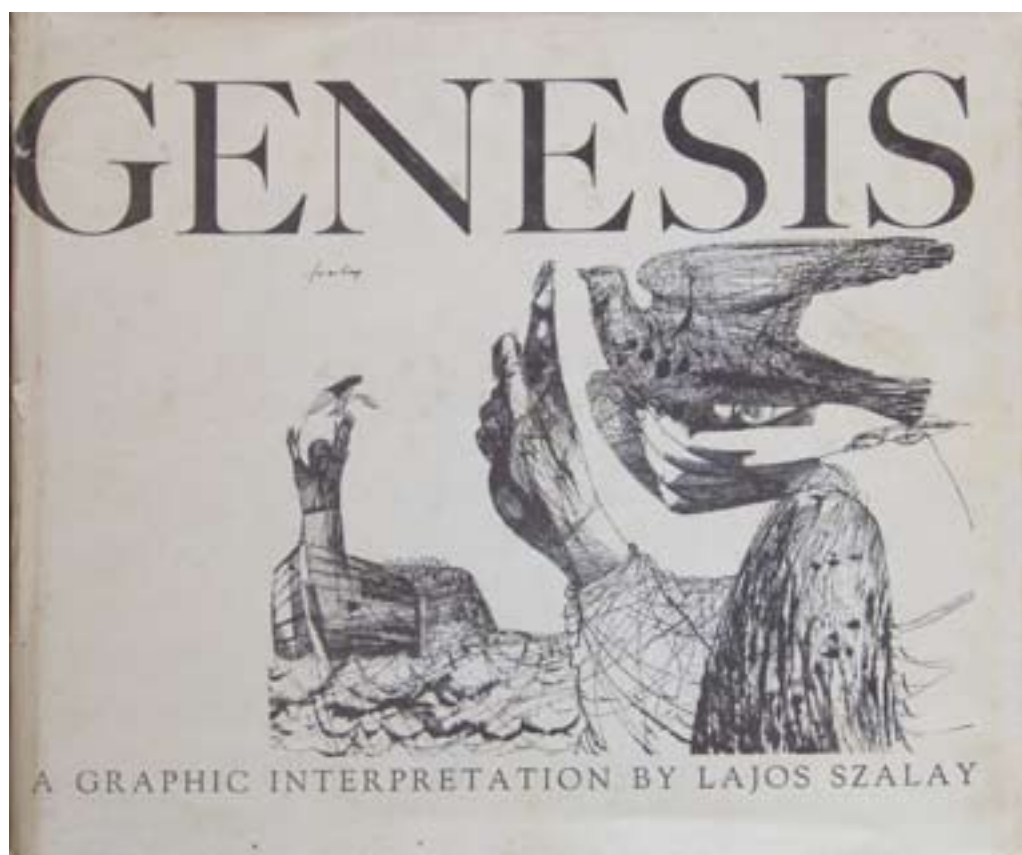
GUILLEAUME APOLLINAIRE
 Une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...
 Elle est une œuvre de grand...

- 1. A Les Lettres Francaises, 1947. évi 1. száma Szalay Lajos rajzával és a Picassóról szóló cikkel.
- 1. Les Lettres Francaises, 1947. 1st edition with an illustration by Lajos Szalay and an article about Picasso.

| Szalay Lajos Argentínában kiadott rajzkönyve (Buenos Aires, 1957)

| Lajos Szalay's book of drawings published in Argentina (Buenos Aires, 1957)

| A Genezis című könyv amerikai kiadása (New York, 1966)

| The American edition of the book Genesis (New York, 1966)

| A Genezis című könyv magyar kiadása (Budapest, 1973)

| The Hungarian edition of the book Genesis (Budapest, 1973)

- 3. A Koller Galéria művészeinek ajánlása Szalay Lajos rajzával, Koller György galériaalapító számára, 1980-as évek második fele.
- 3. The dedication of the artists represented by the Koller Gallery with a drawing of Lajos Szalay, for the founder of the gallery, György Koller, second half of 1980s.

Műtárgyjegyzék

Magyar Nemzeti Galéria, Grafikai Osztály Gyűjteménye

1. Halász, Genezis sorozat, 1965, tus, papír, 352 x 425 mm, j.j.l. Szalay
2. Izsák feláldozása, 1970, tus, papír, 355 x 422 mm, j.b.l. Szalay 70
3. Jákob, 1971, tus, papír, 440 x 380 mm, j.j.f. Szalay Paris 71.XI.21.
4. Férfi oroszlánál, 1970 körül, tus, papír, 353 x 260 mm, j.j.l. Szalay
5. Három királyok, 1965, tus, papír, 338 x 253 mm, j.b.l. Szalay
6. Heródiás, 1965, tus, papír, 407 x 320 mm, j.b.l. Szalay
7. Keresztre feszítés, 1965, tus, papír, 353 x 430 mm, j.b.l. Szalay
8. Golgota, 1959, tus, papír, 360 x 299 mm, j.j.l. Szalay
9. Szimbolikus jelenet, 1970, tus, papír, 407 x 507 mm, j.j.l. Szalay 70
10. Apokalipszis, 1969, tus, papír, 384 x 328 mm, j.b.l. Szalay 69
11. Evangélista, 1965 körül, tus, papír, 351 x 270 mm, j.j.l. Szalay
12. Harcos és szerelmespár, 1965 körül, tus, papír, 318 x 352 mm, j.b.l. Szalay
13. Lantos, 1965 körül, tus, papír, 427 x 350 mm, j.b.l. Szalay

Magyar Nemzeti Galéria, Jelenkori Gyűjtemény

14. Hermész, 1965 körül, tus, papír, 248 x 294 mm, j.b.l. Szalay
15. Odüsszeusz, 1962, tus, papír, 430 x 355 mm, j.j.l. Szalay 1962
16. Önarckép, 1960, tus, papír, 252 x 246 mm, j.b.f. Szalay 60
17. Cím nélkül XII., 1987, tus, papír, 320 x 440 mm, j.j.l. Szalay 87

Hermann Ottó Múzeum Gyűjteménye, Miskolc

18. Káin és Ábel, 1971, tus, papír, 435 x 520 mm, j.j.l. Szalay Paris 71.XII.
19. Mózes, 1965 körül, tus, papír, 315 x 222 mm, j.j.l. Szalay
20. Dávid, 1979, tus, papír, 446 x 380 mm, j.b.l. Szalay 79
21. Zsuzsanna és a vének, 1965 körül, tus, papír, 355 x 389 mm, j.j.l. Szalay
22. Szent Család, 1980, tus, papír, 385 x 490 mm, j.j.l. Szalay Lajos 1980
23. Salome, 1971, tus, papír, 324 x 396 mm, j.j.f. Szalay
24. Júdás, 1970 körül, tus, papír, 418 x 363 mm, j.j.l. Szalay
25. Szent Kristóf, 1970, tus, papír, 280 x 355 mm, j.j.f. Szalay 70
26. Szent Antal megkísértése, 1971, tus, papír, 230 x 420 mm, j.j.f. Szalay Paris 71.XII.14.
27. Olimposz, 1980, tus, papír, 420 x 360 mm, j.j.f. Szalay M.Tapolca 1980.jún.29.
28. Pegazus, 1971, tus, papír, 315 x 265 mm, j.j.f. Szalay Paris 971
29. Pán, 1970 körül, tus, papír, 315 x 275 mm, j.j.l. Szalay

Miskolci Galéria Gyűjteménye, Miskolc

30. Mózes és a fáraó, 1970 körül, tus, papír, 402 x 501 mm, j.b.l. Szalay
31. Dávid és Betsabe, 1980, tus, papír, 400 x 482 mm, j.j.f. Szalay
32. Énekek éneke, 1984, tus, papír, 320 x 413 mm, j.b.l. Szalay
33. Apostolok, 1970 körül, tus, papír, 402 x 481 mm, j.j.l. Szalay
34. Szent György, 1970 körül, tus, papír, 500 x 400 mm, j.j.l. Szalay
35. Szent István megkövezése, 1969, tus, papír, 353 x 262 mm, j.b.l. Szalay 69
36. Felkelő nap, 1970 körül, tus, papír, 401 x 483 mm, j.j.l. Szalay
37. Európa, 1970 körül, tus, papír, 481 x 430 mm, j.j.l. Szalay
38. Szabin nők elrablása, 1980, tus, papír, 357 x 406 mm, j.j.l. Szalay
39. Achilles, 1965 körül, tus, papír, 341 x 256 mm, j.j.l. Szalay

Magángyűjtők

40. Ádám és Éva, 1971, tus, papír, 295 x 420 mm, j.j.l. Szalay Paris 22.8.71.
41. Kockázó katonák, 1970 körül, tus, papír, 320 x 305 mm, j.j.l. Szalay
42. Lófékező, 1970 körül, tus, papír, 500 x 400 mm, j.j.l. Szalay
43. Szobrász, 1975 körül, tus, papír, 320 x 341 mm, j.j.l. Szalay
44. Anya gyermekével, 1965 körül, tus, papír, 490 x 390 mm, j.j.l. L.Szalay.
45. Zenész, 1965 körül, tus, papír, 500 x 400 mm, j.j.l. Szalay
46. Tudomány, 1965 körül, tus, papír, 406 x 470 mm, j.j.l. Szalay
47. Költő, 1971, tus, papír, 430 x 325 mm, j.j.l. Szalay Paris 3/VIII.71.
48. Béke, 1972, tus, papír, 493 x 415 mm, j.j.l. Szalay

List of artworks

Hungarian National Gallery, Department of Prints and Drawings

1. Fisherman, Genesis series, 1965, ink on paper, 352 x 425 mm, bottom right: Szalay
2. Sacrifice of Isaac, 1970, ink on paper, 355 x 422 mm, bottom right: Szalay 70
3. Jacob, 1971, ink on paper, 440 x 380 mm, upper right: Szalay Paris 71.XI.21
4. Man with lion, about 1970, ink on paper, 353 x 260 mm, bottom right: Szalay
5. The Three Magi, 1965, ink on paper, 338 x 253 mm, bottom left: Szalay
6. Herodias, 1965, ink on paper, 407 x 320 mm, bottom left: Szalay
7. Crucifixion, 1965, ink on paper, 353 x 430 mm, bottom left: Szalay
8. Calvary, 1959, ink on paper, 360 x 299 mm, bottom right: Szalay
9. Symbolic Scene, 1970, ink on paper, 407 x 507 mm, bottom right: Szalay 70
10. Apocalypse, 1969, ink on paper, 384 x 328 mm, bottom left: Szalay 69
11. Evangelist, c. 1965, ink on paper, 351 x 270 mm, bottom right: Szalay
12. Fighter and lovers, c. 1965, ink on paper, 318 x 352 mm, bottom left: Szalay
13. Lutist, c. 1965, ink on paper, 427 x 350 mm, bottom left: Szalay

Hungarian National Gallery, Contemporary Collection

14. Hermes, c. 1965, ink on paper, 248 x 294 mm, bottom left: Szalay
15. Ulysses, 1962, ink on paper, 430 x 355 mm, bottom right: Szalay 1962
16. Self-portrait, 1960, ink on paper, 252 x 246 mm, upper left: Szalay 60
17. Untitled XII., 1987, ink on paper, 320 x 440 mm, bottom right: Szalay 87

Collection of Hermann Ottó Museum, Miskolc

18. Cain and Abel, 1971, ink on paper, 435 x 520 mm, bottom right: Szalay 71.XII
19. Moses, c. 1965, ink on paper, 315 x 222 mm, bottom right: Szalay
20. David, 1979, ink on paper, 446 x 380 mm, bottom left: Szalay 79
21. Susanna and the Elders, c. 1965, ink on paper, 355 x 389 mm, bottom right: Szalay
22. The Holy Family, 1980, ink on paper, 338 x 253 mm, bottom left: Szalay Lajos 1980
23. Salome, 1971, ink on paper, 324 x 396 mm, upper right: Szalay
24. Judas, c. 1970, ink on paper, 418 x 363 mm, bottom right: Szalay
25. Saint Christopher, 1970, ink on paper, 280 x 355 mm, upper right: Szalay 70.
26. Temptation of Saint Anthony, 1971, ink on paper, 230 x 420 mm, upper right: Szalay Paris.
27. Olympus, 1980, ink on paper, 420 x 360 mm, upper right: Szalay M.Tapolca 1980.jún.29.
28. Pegasus, 1971, ink on paper, 315 x 265 mm, upper right: Szalay Paris 971
29. Pan, c. 1970, ink on paper, 315 x 275 mm, bottom right: Szalay
30. The Rape of the Sabine Women, 1980, ink on paper, 357 x 406 mm, bottom right: Szalay

Collection of Miskolc Gallery, Miskolc

31. Moses and the pharaoh, c.1970, ink on paper, 402 x 501 mm, bottom left: Szalay
32. David and Bethsabe, 1980, ink on paper, 400 x 482 mm, upper right: Szalay
33. The Song of Songs, 1984, ink on paper, 320 x 413 mm, bottom left: Szalay
34. Apostles, c. 1970, ink on paper, 402 x 481 mm, bottom right: Szalay
35. Saint George, c. 1970, ink on paper, 500 x 400 mm, bottom right: Szalay
36. The Martyrdom of Saint Stephen, 1969, ink on paper, 353 x 262 mm, bottom left: Szalay 69
37. Rising Sun, c. 1970, ink on paper, 401 x 483 mm, bottom right: Szalay
38. Europe, c. 1970, ink on paper, 481 x 430 mm, bottom right: Szalay
39. Achilles, c. 1965, ink on paper, 341 x 256 mm, bottom right: Szalay

Private Collectors

40. Adam and Eve, 1971, ink on paper, 295 x 420 mm, bottom right: Szalay 22.8.71.
41. Dicing soldiers, c. 1970, ink on paper, 320 x 305 mm, bottom right: Szalay
42. Horse-tamer, c. 1970, ink on paper, 500 x 400 mm, bottom right: Szalay
43. Sculptor, c. 1975, ink on paper, 320 x 341 mm, bottom right: Szalay
44. Mother and child, c.1965, ink on paper, 490 x 390 mm, bottom right: L. Szalay
45. Musician, c. 1965, ink on paper, 500 x 400 mm, bottom right: Szalay
46. Science, c. 1965, ink on paper, 406 x 470 mm, bottom right: Szalay
47. Poet, 1971, ink on paper, 430 x 325 mm, bottom right: Szalay Paris 3/VIII.71.
48. Peace, 1972, ink on paper, 493 x 415 mm, bottom right: Szalay

A Koller Galéria köszönetet mond
azoknak az intézményeknek és magán-
személyeknek, akik segítették a kiállítás
létrejöttét:

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
Hermann Ottó Múzeum, Miskolc
Miskolci Galéria, Miskolc
Országgyűlési Könyvtár, Budapest

Szalay Klári

Sümegei György

és a magángyűjtőknek.

The Koller Gallery expresses its gratitude
to the following institutes and private
persons who have kindly contributed to
the organization of the exhibition:

Hungarian National Gallery, Budapest
Hermann Ottó Museum, Miskolc
Miskolc Gallery, Miskolc
Library of the Parliament, Budapest

Klári Szalay

György Sümegei

and the Private Collectors.

Szalay Lajos (1909-1995) kiállítás

A kiállítást rendezték és a
katalógust szerkesztették:

Köster Dániel, galériavezető

Winter Ádám, művészettörténész

Villányi Viktória, lektor, angol fordító

Szegő Miklós, nyomdai előkészítés

www.kollergaleria.hu

Lajos Szalay (1909-1995) exhibition

The exhibition was organized and the catalog edited by:

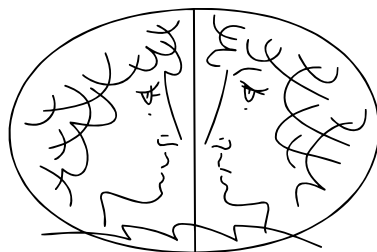
Daniel Köster, gallery director

Adam Winter, art historian

Viktoria Villányi, proofreader, English translator

Miklós Szegő, graphic work

www.kollergallery.com

© Katalógus: Koller Galéria Kft., 2008.
© Alkotások: Szalay Klári.

KOLLER GALÉRIA

